

Ачири Ион —

доктор физико-математических наук, конференциар, заведующий кафедрой «Дидактика школьных дисциплин» Института Педагогических Наук, м. Кишинэу, Республика Молдова. Научные интересы – общие вопросы дидактики и педагогики, дидактика математики, школьные учебники, куррикулум, образовательные стандарты, оценивание. Автор Концепции оценивания школьных результатов в Республике Молдова, трех поколений куррикулумов школьной дисциплины Математика для гимназии и лицея, стандартов эффективности обучения математики, стандартов качества школы дружественного отношения к ребенку, экзаменационных программ, государственных экзаменационных тестов и др. Автор учебников математики для всех классов гимназии и лицея (V-XII классы), пособий для учителей математики, методических и методологических гидов, сборников тестов, сборников упражнений и задач по математике и др. Автор более 300 научно-методических работ.

e-mail: ionachiri@mail.ru

УДК 371(261:671)

УЧЕБНИК И ОЦЕНКА ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ РЕЗУЛЬТАТОВ

В статье рассмотрены вопросы стратегии развития школьных учебников в контексте оценивания школьных результатов. Предложены идеи по усилению реализации функции оценки учебной деятельности учащихся в современных учебниках. Приведен пример итогового теста, предложенного в современном учебнике по математике в контексте формирования компетенций.

Ключевые слова: школьный учебник; педагогическая парадигма; оценка; компетенция; тест; качество образования.

Постановка проблемы. В интегрированном образовательном процессе «преподавание-учение-оценивание (оценка)» составляющая «оценивание (оценка)» играет основную роль, имеющую исключительное значение как психо-педагогическое, профессиональное, так и социальное. Самая значимая роль оценки состоит в предоставлении постоянной и соответствующей обратной связи, необходимой как ученикам, учителям так и родителям, руководящим органам и широкой общественности. В образовательной деятельности и деятельности менеджмента **оценка** является постоянным процессом, который определяет, достигнуты или нет запланированные для соответствующего этапа цели, является ли полученный результат успехом или неудачей. В этом контексте рассматривается и актуальность проблемы. Таким образом, определим роль школьного учебника в реализации качественной оценки образовательных результатов.

Анализ последних исследований. Современные педагогические парадигмы, в том числе компетентный подход к результатам школьного обучения, требуют существенных изменений в реализации процесса оценки этих результатов. Особая роль отводится технологиям оценивания в контексте формирования компетенций и личностно-ориентированного обучения (Н. Torrance, 1992; Р. Broodfoot, 1992; L. D. Hammond, 1994; Н. Morrison, 1995; N. N. Shilpi, 1995). На основе исследований, проведенных в этой области, выявили влияние школьной оценки на психику не только слабоуспевающего ученика, но и ученика с хорошими и очень хорошими результатами (L. T. Davies, E. W. Schwan, 1987). Исследования также

доказали значимую роль самооцінювання в формуванні личности ученика (А. Bandura, D. Cerbione, 1985; F. Madaus, 1993; C. Stan, 2000) и в формуванні личностно-орієнтованих компетенцій.

На сучасному етапі розвитку школи реалізується нова освітня парадигма – **оцінювання шкільних результатів в контексті формування компетенцій**.

Цель статті – визначити стратегічні основи розвитку шкільних підручників в контексті оцінювання шкільних результатів и посилення реалізації функції оцінки учебної діяльності учасників в сучасних підручниках.

Изложение основного материала. Считаем фундаментальним для процесу оцінки в сучасній школі дружественного відношення к дитині наступний принцип – *положительный принцип оцінювання: оцінювання виявляє и стимулює успіхи ученика, но не его невдачі и не наказує*.

Шкільний підручник в повній мірі може сприяти практичній реалізації цього принципу в освітньому процесі.

Одним из основних вимог к сучасному шкільному підручнику є пряме проявлення функції оцінки шкільних результатів по відповідному шкільному предмету. В цьому плані підручник по будь-якій шкільній дисципліні повинен містити як завдання для реалізації первинного либо поточного оцінювання, так и інструментарій для реалізації итогового оцінювання по кожному модулю, кожній главі. Так, в підручнику автори зобов'язані включати *тест* или *перевірочну роботу* для итогового оцінювання по вивченій главі, вивченому модулю. Ще один варіант тесту или перевіркової роботи повинен бути включений в посібник для вчителя к відповідному підручнику. **Следовательно, ученик, посредством підручника, орієнтований к итогому оцінюванню с самого початку вивчення глави, модуля.** К кожному тесту и к кожній перевіркової роботі повинна бути представлена и *схема оцінювання* в контексті залучення учасників к самооцінюванню. Таким образом, ніхто не буде робити таємниці з оцінювання и из схеми конвертування баллів в відмітки.

Начинаючи з 2010/2011 навчального року, компетентна освітня парадигма в Республіці Молдова ґрунтується на наступному визначенні шкільної компетенції: компетенція – це цілісна система знань, здібностей, навичок и ціннісних відношень, сформованих у учасників в процесі навчання и використовуваних при виникненні необхідності их застосування, адаптованих к віковим особливостям и когнітивному рівню учасника для рішення проблем, з якими он може зіткнутися в дійсності [1, с. 4].

При складанні інструментарію для оцінювання шкільних результатів учасників в контексті цієї парадигми слід ґрунтуватися на стандарти ефективності навчання шкільної дисципліни [2], а також орієнтуватися на наступні критерії:

- значимість;
- автентичність;
- адекватність;
- об'єктивність;
- цілісність (інтегрованість);
- доступність;
- систематичність;
- доброземність.

Приводимо приклад одного варіанта из *итогового теста*, включеного в модернізований підручник по математиці для 5 класу по главі **Десятичні числа (дробі)** [3]:

Час виконання тесту – 45 хвилин.

1. За продукти госпожа Волонтир заплатила 200,25 лея, а за господарські товари – на 35 леев більше. Госпожа Странган заплатила 350 леев за продукти и на 21,5 леев менше за господарські товари.

а) Впишите в рамку десятичное число (десятичную дробь), чтобы получить истинное высказывание:

$$200,25 + \boxed{} < 235;$$

2 б.

$$350 - \boxed{} > 21,5.$$

2 б.

б) Найдите, сколько заплатила за все товары госпожа Волонтир. 3 б.

в) Найдите, сколько заплатила за все товары госпожа Стратан. 3 б.

г) Определите, кто заплатил больше и на сколько. 3 б.

2. Турист проехал на машине:

- в первый день 280,5 км;
- во второй день 300,4 км;
- в третий день 312 км;
- в четвертый день 340,2 км;
- в пятый день 298 км.

а) Впишите в рамку букву И, если высказывание истинно, или букву Л, если оно ложно:

«Все числа, указывающие пройденные расстояния, являются десятичными числами (десятичными дробями)».

2 б.

б) За сколько часов проехал турист расстояние в третий день, если он двигался со скоростью 60 км/час? 3 б.

в) На сколько километров больше проехал турист за четвертый день, чем за первый день? 3 б.

г) Сколько километров проехал турист за пять дней? 6 б.

3. Составьте задачу по выражению: $74,8 : 2 - 10,2 \cdot 3$. 4 б.

Схема оценивания

(в Республике Молдова применяется 10-бальная система оценивания):

Отметка	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
Кол-во баллов	31-29	28-26	25-23	22-19	18-14	13-10	9-7	6-4	3-2	1-0

Модернизированный учебник по математике для 5-го класса [3] содержит по каждой главе такие тесты и схемы оценивания. Используя *схему оценивания*, ученики могут самостоятельно определить какую отметку, в принципе, заслуживают, выполнив тестовые задания.

Учитель имеет право использовать предложенный в учебнике тест по своему усмотрению: дать тест (быстрее всего клонированный вариант теста) учащимся для решения на уроке оценивания либо дать в виде домашнего задания с целью самооценивания.

Важно, исходя из парадигмы формирования компетенций, чтобы тест (проверочная работа) для итогового оценивания содержал задания на:

- внутривпредметные связи;
- межпредметные связи;
- связи с жизнью.

Включенные в тест задания должны быть максимально аутентичными.

Выводы. При организации оценивания необходимо обращать особое внимание на feed-back (обратную связь) между учителем и учащимися, причем **максимально привлекать учеников к самооценкиванию**. Это будет способствовать повышению мотивации обучения и самооценки, что должно оказать определенное положительное влияние на учебу и, в итоге, на конечные школьные результаты – формирование компетенций.

Современный школьный учебник в полной мере может способствовать практической реализации положительного принципа оценки в контексте повышения качества оценки и, как следствие, способствовать повышению качества образования.

Использованные источники

1. Министерство Просвещения Республики Молдова. Математика. Куррикулум для гимназического образования. – Кишинэу, Lyceum, 2010. – 75 с.
2. Министерство Просвещения Республики Молдова. Стандарты эффективности обучения. – Кишинэу, Lyceum, 2012. – 320 с.
3. Математика : учебник для 5 класса / И. Акири, А. Брайков, О. Шпунтенко, Л. Урсу. – Кишинэу : Изд-во Prut, 2015. – 232 с.

References

1. Ministerstvo Prosveshhenija Respubliki Moldova. Matematika. Kurrikulum dlja gimnazicheskogo obrazovanija. – Kishinjeu, Lyceum, 2010. – 75 s.
2. Ministerstvo Prosveshhenija Respubliki Moldova. Standarty jeffektivnosti obuchenija. – Kishinjeu, Lyceum, 2012. – 320 s.
3. Matematika : uchebnik dlja 5 klassa / I. Akiri, A. Brajkov, O. Shpunteko, L. Ursu. – Kishinjeu : Izd-vo Prut, 2015. – 232 s.

Акірі І.,

доктор фізико-математичних наук, конференціар, завідувач кафедри Дидактика шкільних дисциплін Інституту Педагогічних Наук, м. Кишиневу, Республіка Молдова, e-mail: ionachiri@mail.ru

ПІДРУЧНИК І ОЦІНКА ОСВІТНІХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У статті розглянуті питання стратегії розвитку шкільних підручників в контексті оцінювання шкільних результатів. Запропоновано ідеї щодо посилення реалізації функції оцінки навчальної діяльності учнів в сучасних підручниках. Наведено приклад підсумкового тесту, запропонованого в сучасному підручнику з математики в контексті формування компетенцій.

Ключові слова: шкільний підручник; педагогічна парадигма; оцінка; компетенція; тест; якість освіти.

Akiri I.,

Doctor of Physical and Mathematical Sciences, conference attendee, head of the Department of school subjects Didactics, Institute of Educational Sciences, Chisinau, Republic of Moldova, e-mail: ionachiri@mail.ru

TEXTBOOK AND ASSESSMENT OF EDUCATIONAL RESULTS

The article is devoted to the problems of the development strategy of school textbooks in the context of school results assessment. Ideas for enhancing the implementation of the function of assessing students' learning activities in modern textbooks are suggested. The example of the final test offered in the modern textbook on mathematics in the context of the competences formation is given.

Keywords: school textbook; pedagogical paradigms; evaluation; competence; test; quality.